

Nemzeti Múzeum Könyvtára
Budapest.

Endrőd Vidéke

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nádudvary Mihály
könyv és papirkereskedésében
Gyoma, Endrőd-ut
Telefonszám: 15.

Keresztény politikai, társadalmi
és közgazdasági hetilap.
Szerkesztésért és kiadásért felelős:
Nádudvary Mihály

Előfizetési árak:
Egy negyedévre 26.000 korona
Amerikába egy évre 2 dollár.
Megjelenik minden vasárnap.
-Kéziratok nem adatnak vissza.

Hatósági intézkedések a marokkói sáska ellen.

Gyoma község határában már az elmúlt évben nagy károkat okozott a marokkói sáska és a szakközgek megállapítása szerint ez évben a marokkói sáska fokozottabb megjelenése és pusztítása várható és ezért a m. kir. földművelésügyi minisztérium

Gyoma község egész területét állandó hatósági felügyelet alá helyezte.

A hatósági felügyelet eredményesebben csak az esetben gyakorolható, ha községünk közönsége, különösen pedig a birtokosság, segítségére jön a hatóságnak azáltal, hogy f. hó április 15-től kezdve július 31-ig minden földtulajdonos, illetve a földnek bérlője, vagy annak gazdasági művelésével, őrzésével megbízott közegek és pástörök állandó felügyelet alatt tartják azon területet, amely tulajdonukat képezi, illetve amely terület kezelése rájuk bízott.

Ezen felügyelet abból áll, hogy a felügyeletet gyakorló egyén mentül gyakrabban, de legalább hetenként kétszer bejárja a gondozására bízott földet (legelőket, lucernásokat, elpalagodosott földet, vagy más rendes művelés, szántás alatt nem levő szikes gyepeket, szikfoltos, gyér és sovány fűvesrészeket), leginkább reggeli és délutáni, kivált borus, hűvös, esős időkben a szikfoltos kiemelkedéseit és oldalait, legelőken a vakond túrasokat, hogy vajjon nem akad-e apró termétű, barna színű és mint a sűrűn kifevő hangya csomósan összeverődő egymáson szorongó rovar, amely az ember közeledtére hirtelen szerte ugrik. Esős időben megfigyelendő, hogy a fűben levő nagyobb kórokat nem lepte-e meg valamelyes rovar.

Amennyiben a megfigyelések ilyen jelensége akad, azt mulhatatlanul és azonnal jelentse a községi mezőőrnel illetve a községi előjáróságnál és a talált rovarokból néhányat fogdosson össze egy kisebb üvegbe és azt mutassa be.

Ezen felügyelet pontos és lelkiismeretes teljesítésére annál is inkább felhívjuk nyomatékosan községünk gazdaközönségét, mert a

marokkói sáska megjelenésének késedelmesen való észlelése és bejelentése nemcsak hogy a veszedelem rohamos terjedését vonja maga után, hanem a hatósági irtás munkálatait rendkívül fokozza és annak eredményét legkisebbre csökkenti.

Figyelmeztetik a községet, hogy a sáska ellenőrzésével megbízott hatósági közegnek a földeken való járását, kelését kárterítés nélkül tűrni tartozik.

A gyomai árvaház földjét nem veszik el.

Az alispán közbenjárásának eredménye.

Ismeretes, hogy a gyomai Wodianer-féle árvaházhoz 130 katasztrális hold szántóföld is tartozik, amelyet a nevezsivű alapítványozó azzal a rendeltetéssel hagyott az árvaházra, hogy annak terméshozama tartsa el az intézményt és annak gyámoltjait.

A földbirtokreform végrehajtása során történt azonban, hogy az Országos Földbirtokrendező Biróság kiküldöttje a gyomai földigénylők kielégítésére a jötekkonvenció alap 130 holdját is igénybevételek találta és nagy bölcsen így értelemben tette meg a javaslatát Budapestre. A javaslat kifejtése, hogy a gyomai árvaházban nincs is olyan nagy szüksége a 130 hold szántóra, hogy azonban az intézményt mégse rövidítse meg a földbirtokreform azt javasolta, hogy a már elvételre ajánlott földek helyett a gyomai határ egy másik helyén adjanak megfelelő földterületet.

Mivel ez az intézkedés sehogyan sem volt helyesnek és igazságosnak nevezhető és alapjában veszélyeztetette az árvaház életét, Daimel Sándor dr. alispán, mint az árvaházi ügyben hivatalos ellenőrző és igazgatója, Csernay Géza gyomai plébánossal mindent elkövetett a földrendező bíró javaslatának megváltoztatása érdekében. Személyesen is eljárt az OFB-nél és nyomós érvek felsorakoztatásával kifejtették, hogy amennyiben a Wodianer árvaház eltartó 130 hold földet elvennék az intézménytől, ez az árvaház rövidesen bekövetkező csődjét vonná maga után.

Az alispán és Csernay plébános közbenjárásának aztán meg is lett a kívánt eredménye. Daimel Sándor dr. alispán arról értesült, hogy a vitás kérésben az OFB. meg hozta döntését, amely a felterjesztések teljes figyelembevételével úgy hangzik, hogy a Wodianer árvaház 130 holdját nem sajátítják ki, hanem azt továbbra is meghagyják az árvaház használatában.

A gyomai árvaház egyébként a legutóbbi időben nem fejtett ki semmiféle működést, mivel a jövedelem teljes lecsökkenése miatt nem lehetett fenntartani. Sem gyermekek, sem apácák nem voltak az árvaházban. A jövedelmet az árvaház vezetősége most gyűjti, a tartaléktöket, úgy hogy ha az elegendő lesz, újból megkezdí áldásos működését.

„Válasz

dr. Kovács Péternek.”

A „Gyoma-Endrőd Vidéke” ápr. 12-iki számában az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Részvénytársaságról írt néhány tévedéséről a könyvtáros általában a bank meneteléről közölt hiányos ismereteit az alábbiakban igazítjuk ki.

Először is kijelentjük, hogy dr. Kovács Péter ír minden erőlködése dacára, 1924. szeptember 6-án a takarékpénztár eredménye passiv volt, és hogy ez a ténynek megfelelő, annak elbírálása nem laikus emberre, hanem szakemberekre tartozik, akik azt meg is állapították. Ha tehát valami helytelen, az csak a volt elnök új megállapítása lehet. Különbösen is dr. Kovács Péter és társai, amikor részvényeiket eladták, egy sajtóközlemény alírt nyilatkozatban kijelentették erkölcsi garancia mellett, hogy az intézet ügyeibe sem közvetve, sem közvetlenül bele nem avatkozik. Ezt a volt elnök úrnak is be kellene tartani. Az átvétel alkalmával felvett jegyzőkönyv leközlésével kár volt fázdrozni, mert azt közgyűlésünkön felolvastuk, hiszen az is csak azt dokumentálja, hogy 8 hónapnak semmi eredménye nem volt. Miután adatai hiányosak, itt pótoljuk azokat. Téves az, hogy Vas Sándor úr a Békés-Csabai Takarékpénztár ügyvezető igazgatója mint átadó volt jelen, mert Vas Sándor úr először is nem volt intézetünk igazgatósági tagja, másodsor pedig mikor Vas Sándor úr megérkezett és az aláírás előtt ismételtlen mindanyunknak kijelentette, hogy „nem hivatalosan van jelen, hanem csak dr. Kovács Péter felkérésére (mint felügyelőbizottsági tag) a mérleg felállítására, miután annak helyes voltát a volt el-

nök úr megállapítani nem tudta". Ellenben aláírta a jegyzőkönyvet Timár Lejos ügyvezető igazgató is, aki a jegyzőkönyvet vezette és aki ugya a volt, mint a jelenlegi igazgatósággal szemben felelős a mérlegért.

Ezek után hasonló tévedések elkerülése végett közöljük, hogy a nyers eredmény nem jövedelem. Az 1924 szeptember 6-án fennálló könyvszerű nyers eredmény is csak akkor vált volna jövedelemmé, — aminek volt einök ur nevezte, — ha vele szemben nem lettek volna más kötelezettségek. Itt említtük meg, hogy dr. Kovács Péter úr fent említett közleményében elfeledte felemlíteni, hogy a volt igazgatóság az utolsó napon mielőtt eltávoztól 7.200.000 koronát (ebből 3 milliót az elnök részére) utaltatott ki saját maga részére.

Az átvételi jegyzőkönyvből tehát nem állapítható meg, hogy az ott feltüntetett 7.371.617 korona nyerseredmény jövedelem volt e. A legnagyobb tévedés azonban az, hogy dr. Kovács Péter úr circa 40 q búzát, ami pontosan 3137 kg. volt, — és amit „Tiszviselői buzasegély számlán” (folyószámla) kezelünk, — szintén jövedelemnek számít, holott az a tisztviselői segélye lett volna, — egy vagyont tehát és nem jövedelem. Ki hiszi azt el, hogy egytakarékpénztár a helyett hogy a gazdaközönség hitelgéneit kielégíthesse, földet bérel, hogy annak hozadékából osztalékok fizessen? Sajnos azonban, hogy az alább felsorolt költségek, melyeket volt elnök úr nem említett fel, oly nagy összeget tettek ki, hogy a tisztviselői javadalmakat kezelő bizárat kapott 14.462.160 K-t is kénytelenek voltunk a költségek fedezésére fordítani. Az akkor lábon állott kukoricatermésből a felesbér kiadása után megmaradt 10 q pedig jelenleg is a „Tiszviselői buzasegély számlán” van, de nem mint jövedelem, hanem mint vagyont.

Tájékoztatás végett felsoroljuk azokat a költségeket, melyek az intézetet a volt igazgatóság távozásakor terhelte. Kiegyenlített volt a Magy. Ált. Hitebanknál román kor. tartozásból, kifolyólag 8.000.000 korona, a földbérletért 3.850.000 kor. haszonbér, a földbérlet utáni adó 606.900 kor., a betétek utáni julus—augusztusra fizetendő kamat 9.550.475 korona, ennek adója 955.050 korona, az intézet különféle adóiból a félvéltől, vagyis julus 1-től szept. 6-ig járó 1.333.230 korona, és ezek után a legnagyobb teher a közgyűlések előre nem látott illetékei, perköltségek és ügyvédi költségek együtt 10.526.600 korona. Összesen tehát 34.822.345 korona teher is volt mikor a jelenlegi igazgatóság működését megkezdte. Ezen adatokról való meggyőződésre könyveink az érdeklődők rendelkezésére állanak.

A nagyközönség tájékoztatására a volt igazgatóság működéséről csak annyit jegyzünk meg, hogy maguk ellen zudították a részvényesek nagy többségét, s elvesztették a Pénzügyi Központ és a Magyar Nemzeti Bank bizalmát, amelyet csak az új igazgatóság és a bank vezetőségének

hozzárterőbb irányítása tudott visszazerezni.

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága nevében:

Timár Lajos igazgató

Kalmár Bálint vezérigazgató.]

Előző számunkban tett megjegyzésünkben nyomdahiba folytán Csernus Mihály sorai helyett szavai értendő.

Mükedvelő és destrukció.

Eddig minden fejlődésre vágyó ember azt gondolta, hogy a mükedvelői előadások a jellemképzés, a szellemi fejlődése, s a szív és erkölcs nevelésének céljait szolgálják. De most hogy ott voltak a „Dévaványai iparos nögyelet” husvét hétfői műsoros estélyén, megtanultuk, hogy a mükedvelés néha a vallásnyulolás, tekintélyrombolás és destrukció szolgálatába is szegődhetik. Nem akarjuk itt a mükedvelők játékát bírálni, hiszen dilettáns játékosokról ugyis csak jót szoktak mondani, nehogy az őszinte bírálat bárkinek is fájjon. Itt csak a műsorra, illetve annak némi tendenciózus számainra akarjuk felhívni azok figyelmét, akik talán tehetnek róla, hogy a jövőben hasonló inzulus ne érje a közönség finomabban gondolkozó részét.

A műsor tehát (Csatári János nyitató rendezésében) ez volt:

1. Szavalt. (A közönség állandó lármája közben). 2. Páros jelenet. 3. Monológ. 4. Páros jelenet. Ennél meg kell állnunk néhány megjegyzéssel. Nem tudjuk, a darabnak melyik része volt visszatetszőbb, az-e, a mikor a paraszt menyecske komikus letérdelésel, hányl-yeti hangon ostoba szövegű, gunyos imát mond a Szűz Máriához, vagy az, mikor a gazda, ki vele vadhásságában él, tiltakozik az esküvő ellen, s a papot „fene egye meg az eseket” mondással aposztrofálja. Ha még hozzá veszik a darab tendenciáját, mely szerint az együttélés csak addig boldog míg azt a pap meg nem áldja; teljes képet adtunk annak az előtünk ismeretlennek gondolat- és lelkivilágáról, ki az egyébként is pikáns darabot éppen a Feitámadás Ünnepeinek másodnapján színe hozatta. Nagyön csodáljuk, hogy a rendező keresztény és pedagógus ember létre nem vette észre, hogy a darab előadásával erkölcs- és vallásnyulolás követnek el.

A következő 5-ik szám egy irreudenta színjáték, a műsornak mindenképen legjobb száma lett volna, ha az előadás derekán igen csekély előrelátással meggyújtott görögütz füstjétől — szereplők és nézők egyaránt — nem fuldokoltak volna. Ez és az idő előtt kialvó görögütz miatt beállt sötétség, elrontotta a darab legcsébb jelenetét: Szabó Andor és a tündérek táncát, a magyar toborzót. Nem értjük, miért kell görögützzel (jelen esetben csak a füstjével) kísérletezni ott, ahol villanyfényvel, színes lámpák mellett

bármely fényhatást el lehetett volna érni. A 6-ik szám egy ének szólvó volt, melyhez nincs semmi megjegyezni valónk. Annál több szó férhet a 7-ik számhoz, melyet a műsor végére mintegy csattanóként szántak. (A darab címe: „Kupaktanács.” A darab — elkövetője szerint — „falusi történet” bár mi ugyan nem láttuk, hogy benne valami történt volna. Mindössze a célzat világos: felvilágosítani mindenkit, aki még eddig az ellenkezőjét gondolta, hogy a közséji előjáráság, jegyzők, bíró, tanácsosok, szóval a „kupaktanács” világrt sem dolgoznak ám a községházár! Dehogy kérem! Reggeltől estig dorbézolnak, kártyáznak, isznak, vagy a tanácsterem asztalán elnyulva, mámorukat alusszák. Még a közséji hajduk se tesznek egyebet, csak a bort meg a szódát hordják a községházára.. Talán az egész fercelmény előadása nem éri meg a nyomdafestéket, melybe a leírása kerül, de becstületes ember nem mehet el szó nélkül a tény mellett, hogy egy és magyar, s még hozzá „Női” egyesület ennyi durvaságot és hazug valótanságot halmozhat föl egyetlen műsorában. Nagyön csodáljuk, hogy az egyesület izésének megfelelt a lázító tartalmu, tekintélyromboló hazugság, mely darabnak nem is mondható, de még jobban csodáljuk, hogy a rendező vállalkozott a szereplővel a destrukció, a kommunista méteyét hirdetőt a színpad deszkáiról. Nagyön csodálkozunk, hogy az ő rendezésében a kommunista-zsidó forradalom szenytermékei színe kerülhettek. A színpad a a fórum, mely, mint a nyomtatott betű, bevési a maga igéit a fogékony lelkekre és éppen azoknak lelkebe, kiknek itélete korlátoltabb, tudása kevesebb, és ellentálló ereje gyöngébb. Terjeszti az erkölcsöt, vagy hinti a méteyét. Jelen esetben a forradalmak méteyét, mely meggyalázza a vallást és az Istent, kigunyolja a törvényes rendet, a tekintélyek lerombolásával és aljas hazugságokkal destrudálja a lelkeket, lázítja az egyszerű embert az „Uruk” ellen, akinek abban áll igazi „uri” voltuk, hogy dolgoznak reggeltől estig, s munkájuk nemes páncélya alatt az ilyen piszok nem férhet hozzájuk. Csodálkozunk tehát... azaz, hogy nem csodálkozunk. A hatás teljes volt, a közönség bizonyos része harsogva tombolt, úgy látszik, mi tévedtünk mégis. Azok, kik ezeket a darabokat összeválogatták, tudták, hogy kiknek játszanak. Csak még egyet, máskor hasonló összeállítású műsorról kiméljük meg a következő finyásbár részt.

Mert vagyunk még ilyenek is egy-néhányan Dévaványán...

V. B. J.

Hegedűiskola

magánanulásra a legalkalmasabb. Hohmann-Bloke-féle IV fűzetben. Fűzetenkint 66000 K. Megrendelhető Nádudvary Mihály könyvkereskedésében Gyomán.

A gyomai munkások sorsa.

A tavaszi munkaalkalmak megnyitával keserű csalódás érte a gyomai munkásságot. Ha akarna is, ha törekedne is, nem tud munkaalkalomhoz jutni, a napi munkabérek mellett ilyen vagy amolyan nyugdíjasok lepik el a teret és a csak két keze munkája után élő ember kenyerét, minden keresetét kérdéssé teszi. Éppen a napokban történt meg az esett, hogy gyomai földmunkások hasonló napibér mellett munkára jelentkeztek, de már minden hely nyugdíjasokkal volt betöltve. Olyan kérdés ez, hogy egyiknek az élethez, másiknak a jobb megélhetéshez munkája után feltétlen joga van, de mégis csak el kell jutni valamelyes kiegyenlítődéshez.

A gyomai ármentesítő társulatnak ez idő szerint nagyobb munkatervvel ezidőszertel nincsnek, a földmunkára ott is jórészt endrődiek jelentkeztek, így a gyomaiak kimaradtak. A gyomai munkásszövetség felszolgált, az érdekképviselet is megszűnt.

Most a dolgozni akaró munkások, akik elég szegény számmal vannak, igyekeznek sorsukon segíteni és a kimaradt munkások nemcsak itt vállalnának munkát, hanem bárhol, akárhol.

Kruchió Gyoma.

Lapunk régebbi számában a szerkesztői üzenetek között a Kruchió név eredetéről írtunk egy pár sort. Ezen közleményünkre kaptuk Turkevből az alábbi sorokat, mely talán ad némi utbaigazítást a név eredetére vonatkozólag.

Ha a gyomai három címeres nemes család — Gálos, Izsó, Krucsó — közül akármelyiknek nincsenek kezében régi nemesi irataik, legkönyebben olvashatnak eleikről: Karácsonyi; Békésmege története c. könyvében (1896. Gyulán Dobaynál jelent meg. Van Gyomán is példány, de hogy kinél, azt Vaniss főmérnök ur tudja megmondani. Valószínű az Alsórézi Olvasóegylet könyvtárában — szerk.) A III-ik kötet 227 oldalán Gálos, a 231 oldalán Izsó, a 258 oldalán Krucsó, a 241 oldalán Milesz és a 251 oldalán Szilágyi nemesekről olvasunk Gyomáról.

Történetük ismerete is adhat esetleg valami felvilágosítást fajukról és nevükről is.

Krucsó Biharban (1765. 1793. 1825. Krucsó 1820) évben hirdette ki nemességét. (Biharm. mon. 61 oldal). Története hát amelyben a névről is lehet szó, ezen és legkönyebben Békésmege levéltárában Gyulán olvasható, bár tanuallatási jegyzőkönyvek Biharban lehetnek elől megcszállás alatt Nagyváradon. Ha

oda is másunnan kerültek, régebbi ily könyvek: korábbi megyéjek, hazájok levéltárában.

A nemes levelet kihirdető vármegye az azt nyerőknek akkori hazájok: Ha jobbágyeredetű nemesek, mint gondolom, az ottani adóösszeírásokban és tizedjegyzékekben lehetők esetleg még régebbi eleik, még mint jobbágyok. Egyes megyékben kevés esetben a 15. legtöbb esetben a 16-ik századból vannak ma a jegyzékek az országos levéltárban, a kincstári osztályban, csodás forrásul a mult időknek.

A névre könnyű Békésmegevében egy tótajku lakost megkérdezni, érti-e ezt a nevet? A legszelebb szempontból a helynevek szerepéből slávnak gondolható. Fényes (Geogr. szótár 1851. Pest II. 276-77) Magyarországon 3 Krucsó nevű falut említ a felvidéken, Sáros és Zemplén megyében. Utóbbiból kettőt tót és orosz (ruthen) Sárosban tót lakossággal, Varanó és Bártfa közelében ma cseh megcszállás alatt tehát határmegegyékben. Valamelyiknek fődesei családja a Nádfei Krucsa birtokos család, mely Zemplénben (Kincses kalendárium 1910 évf. 232 oldal) és Szabolcsban e két megye monografiájában ismeretes. A zempléni Krucsó faluk ujabban Magyar és Felső Krucsó néven Zemplén mon. 43. 80 oldal. Utóbbi határában van Nádfü.

Mint nemessége folytán régebbi irott történeti családunk nem tartanám helyesnek neve esetleges megváltoztatását megmagyarosítását. Nagyon sok idegen nevű jó magyar ember van, s az ősi név megtartása mellett könnyebb áttekinteni családjuk multját.

Magam Kisújszálláson, Mezötúron és talán Gyulán is leltem a ref. egyházi anyakönyvekben Krucsó nevet. Ujabban Keviben is hallottam.

Krucsó bánáságról nem emlékszem, hogy olvastam volna valahol. Turkeve, 1925. március 27.

Dr. Gyöngyös-Halász Vadász Pál
általud. dr. Szolnok várm. tb. levéltárosa,
Békésmege és Gyoma vidékén,
gazdálkodó turkevei lakos.

Panasz a gyomai mészárosok és hentesek ellen.

A fogyasztó közönség körében egy régóta hangoztatott panasz került most a nyilvánosság elé. Igenigen sok aláírással beadvány érkezett a községi előjárósághoz, melyet az alábbiakban közlünk.

Tekintetes községi képviselőtestület!

Alulírottak, kik a mindennapi élet nehéz küzdelmeivel tengetjük életünket és mégis mindennemű közjótékonyágban is mindig példaképpen előjárunk, összetett kezekkel,

Banküzlet áthelyezés.

Bácsi és Társai banküzletét

Gyomán a Vasut-ucca 716 szám alá (Alsórézi kaszinó sarok üzlethelyiség) helyezte át.

bámulva, csodálkozva túrjuk a mészárosok és pékek magas áraiakat és kevés filléreinket mégis nekik kell adnunk az életfenntartásához legszükségesebb ennyalónkért a húst és kenyért.

Szembetűnően nagy árkülömböset látunk más városokban például husárakban a sertés és borjúhús kilója 20—24,000 K, a birkahús kilója 18—20,000 K, addig itt Gyoma községben a mi igen tisztelt mészárosaink 20—30,000, 28, illetve 24,000 koronáért árúsítják azokat a husokat kilogrammonként. És mindezeket az árakat a helyi mészárosok szabják meg és ilyen árakon adják a szegény fogyasztóknak, akiknek azt ugys meg kell venni.

Igy vagyunk a sütőmesterek és lisztkereskedők áruival is. Dacára hogy a buza ára 620,000 koronáról 480,000 koronára esett mázsánként a liszt és kenyér ára mégis az előbbi buzaárhoz viszonyítva áll fenn.

Mindezeket tekintetves képviselőtestület birni tovább nem lehet már csak közérdekből sem, mert a hentes és mészárosok, lisztkereskedők és pékek Csonka-Magyarországon csak éppen Gyomán árulhassanak ilyen magas haszonnal, a fogyasztóknak ezt túrnunk elhetetlenül nagyvá.

Eppen ezekért azon kéréssel fordulunk t. cime:hez miszerint méltótaskék rövidesen azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy a község közönsége részére nem-e lenne szükség és igen üdvös dolog egy hatóságú mészárszék és egy saját buzákból öröletet liszt üzletet felállítani, esetleg a mészárosok, lisztkereskedők és sütőmesterekkel az árak méltányos leszállítása iránt tárgyalásba bocsátani.

Ha tek. cimed a közérdeket szolgálja és ha e tekintetben sietni fog a szegény fogyasztók segítségére lenni, úgy megbecsülhetetlen érdemeket szerez saját tekintetének.

Ezek után várjuk szives támogatását és kérelmünk feletti jóindulatu elhatározását.

Egy két szó „A gyomai kerület választóihoz“ intézett röpirathoz.

Ezen a címen Csernus Mihály endrődi apátplébános egy igen szűk körben mozgó röpiratot adott ki, amit bizonyára kevesen olvastak. Tulajdonképpen belső értéke nincs és akinek adressálva van, bizonyára megadja rá a kellő feleletet. Csak annyiban érdekel, hogy bevezető soraiban minket óhajt oktatni a lelkiismeretes kritikára és alapítéleire az újságírásnak. Egyiket mint a másikat könnyű szívvel vesszük, mert megkérdendők. Így vélekedne-e, ha ez az egyszerű lapocska az ő hatalmi törekvéseinek kenetlen szerkeret volna? Endrőd község eddigi nyugodt, most feldult belső békéje semmiesetre sem ennek az újságírásnak számítható be. A röpirat valami olyan tiszta igazságot is mond, hogy a lelki pásztorinak a társadalmi és politikai (?) életben is erkölcsi súlyának teljes fegyverzetével kell működnie. Ugyan! Akkor miért hagyták el Endrődön legutóbbi egy év alatt többén a katolikus egyházat? Hol volt akkor az erkölcsi suly?

Ami pedig szerkesztőségünk az apátplébános ur helyreigazító soraikat illeti, meg kell tagadnunk a közlést, mert a gyomai kir. járásbíróség megállapítása szerint is olyan kitételeket tartalmazott, amely becsületsértésnek és rágalmazásnak elvitathatatlan alapja volt. Ez sem discóség és érdem, sem nem erkölcsi suly, amint hogy a röpirat mondja.

H I R E K

Eljegyzés. Küpyr Bözsikét, Küpyr Károly uradalmi intéző leányát Kovács Lajos gyomai postamester unokáját eljegyezte Bácsy Géza. (Minden külön értesítés helyett.)

A kiütéses tifusz ellenőrzése Gyomán és Endrődön. Miután már Mezöberényben a kiütéses tifusz jelensége mutakoztak, amint már a lapunkban közöltük is, dr. Daimel Sándor vármegye alispánja szigorú rendeletet adott ki a hivatalos ellenőrzésre. Rendelkezés alapján dr. Eisler Vilmos járási főorvos felülvizsgálta a napokban endrődi és gyomai cigánytelepeket és állati hullatereket, de gyanus esetet nem talált. A rendelet értelmében a községi orvos minden héten egyszer, a járási főorvos minden két héten tart felülvizsgálatot azokon a helyeken ahol a kiütéses tifusz fellépése várható.

Lemondás. Kugler Mária endrődi községi írónknő ezen állásáról lemondott.

A sáska irtás. A Debrecenben tartandó sáska irtásra vonatkozó jövőhetti értekezleten a gyomai járás részéről Lehotzky Károly gazdasági felügyelő, Jeney Sándor tb. főszolgabíró azonkívül Gyoma és Endrőd képviselőtestületének kiküldöttéi vesznek részt.

Állatállomány Gyomán és Endrődön. Lehotzky Károly járási gazdasági felügyelő és Fazekas András állategészségügyi főfelügyelő közbenjöttével megállapították Gyoma és Endrőd szarvasmarha és loállományát. Eszerint Gyomán van 2114 szarvasmarha, 2404 ló, 3475 sertés, 6102 juh, 11 szvmar, 1 őszvér és 11 kecske. Endrődön van 2026 szarvasmarha, 2209 ló, 4333 sertés, 1022 juh, 10 őszvér.

Lépfene Endrődön. Endrődön állatorvosi megállapítás szerint szörványosan fellépett a lépfene. A járvány elfolyására a hatóság minden intézkedést megtett.

Iparigazolvány. Az elmúlt héten iparigazolványt nyertek: Spitz Jakab vendéglői, az Erzsébet ligeti pavilonba, özv. Szerető Mihályné vendéglői, Tracsik Gáspár papucsos és cipész, Csapó Mikály teherfuvarozás, Góth József kalapkereskedés Endrődön, Josepovics Bernát kalap és sapka Endrődre, Izsó István és Izsó Gergely nádtelők készítés, Domokos Albert villanyzerelési és Dudás Szabó János kovács iparra.

Építkezési engedély. A beadott kérvények és helyszíni szemle alapján házépítésre építkezési engedélyt nyertek: Farkasinszky Vince Endrőd, Kner Imre, Nyitrai Andor, Bodon Gyula, özv. Barát Jánosné, özv. Biró Lászlóné és Koncsek Gy. József Gyoma.

Felémelték az osztályorszájáték főnyereményét. A pénzintézeti központtól nyert információk szerint a pénzügyminiszter beleegyezésével az új sorsjáték főnyereményét 1 milliárd koronára, a jutalmat 2 milliárdra emelte fel. Mai számunkhoz egyébként az évék óta közismert „szerecsen bankház” a Bank RT. (Budapest, Andrassy ut 60) egy ajánlatát mellékeljük, amely a sokat ígérő új sorsjáték teljes tervezését tartalmazza. Az ajánlatom egy nagyon eredeti optikai játék van, amelyen szerecsenszámok is vannak felsorolva. Ajánljuk olvasóinknak, hogy válasszanak e számok közül és az ugyancsak mellékelt rendelölap felhasználásával sürgősen biztósítások nyerőjogukat a XIV. m. kir. osztályorszájáték három milliárdos főnyereményéhez.

Országos kézműipari kiállítás Budapestén. Az országos iparegyesület a kereskedelemügyi miniszterium támogatásával elhatározta, hogy aug. 14 és szept. 9 nadjai között Budapestén országos kézműipari kiállítást rendez, amelyen hazai kézműipar termékei, továbbá azok a gépek, szerszámok és segédanyagok kerülnek bemutatásra, amelyek elsősorban a kézművesipart érdeklik. A kereskedelemügyi miniszteriummal történt megállapodás értelmében az országos iparegyesület csupán a rendezésnek a vezetésére vállalkozott, míg az egyes szakcsoportok rendezésének feladatát a szakmai érdekeltek megbízottaitól alakult csoportbizottságok fogják ellátni. A kiállítással kapcsolatban szakmánként országos versenyek és szakiparosok kongresszusa van tervezve véve. Ugyanezeker kívánják megtartani az ipar-területi intézmény 40 éves jubileumát is.

Mi lesz vasárnap?

??

Törekvés GySC.

bajnoki mérkőzés.

Kezdeté fél 4 óraker.

Bevisszük üzletébe a vevőket!

cím alatt megjelent könyvecske a modern és praktikus reklámozás tárgyalja. Megmutatja a hirdetőnek a helyes utat, miként lehet csekély költséggel nagy és új vevőkörre szert tenni. Ingyen és bérmentve küldi szíjjel ezt az értékes könyvet minden komoly érdeklődőnek a Rudolf Mosse hirdetési iroda központja Bpest, VI. Podmaniczky-u. 49

S z á v a S á n d o r

gépészmérnök

Egészsegügyi berendezések

gyára, Budapest, I. Budafoki-ut 73. sz.
(Telefon: József 116-07.)

Kut-, mélyfúrások, vízművek, csatornázás szennyviziderítők, fűrdők, központi fűtőberendezések tervezése és kivitele.

Magyar Brown Boveri művek

villamosági részvénytársaság Budapest VI. Podmaniczky uca 27. Gyár: Újpest Megyeri-ur.

Sürgöncyim: Dymold Budapest. Gyárt és szállít: villamos gépeket és berendezéseket az erősuram villamoság minden alkalmazására. — Tekintse meg a budapesti nemzetközi vásárón cégünk kiállított speciális gépeit.

Szerkesztői üzenetek:

N. N. Ha csakugyan 16 éves, ugy biztatjuk, csak irrogasson tovább. Verseiben fel lehet fedezni egy kis gondolatot, de természetesen még a nyilvánosság el nem való.

A negyennyolcasból.

— Na, kedves gondnok ur, tudja mert van a Máday patika előtt kirajzolva az a kigyó?

— ???

— Na mert az embert kigyó-gyítták.

Krónika.

*Elmúlt hat a husvét
Kedves locsolása
S megnőnek a lányok
Akárci meglátása.*

*Igy nőnek nagyra az
Éleven virágok,
Ördöme vagy bura
Tenni a világot.*

*En ezt a locsolást
Emlékbe vésem,
Mert hogy volt egy néhány
Jó megfigyelésem.*

*Mit a divatvilág
Megkedzeni nem mert,
Hát most meglocsolta
Az ember az embert.*

*Igy Fried s rá Kerekes
Áki volt a társa,
Alkoholmentes szeszt
Locsoltak egymásra.*

*Róza viz szagától
Ugy nőjön a mámor:
Meglocsolták egymást
Pikó és Vas Gábor.*

*Kató Lajos jegyző
Erdei Lajosnak
Ugy odalocsolt mint
Akit szépre mosnak.*

*Beinschroth Miska s Bartolf
Áldoztak a honnak,
Együtt vállalkoztak
Egy-egy otkolónak.*

*Oláh András bátyám
S a godnok Nagy Endre
Ők is mindig egymást
Locsolgatták rendre.*

*Mint az öreg macska
Ki már mindent restel,
En is megindultam
A megfáradt testtel.*

*Akiknek nem jutott
Szól ez az izenet:
Fogadják utólag
Jozsagu vizemet!...*

—0,

Orvosi hír. Dr. Seffer Erzsébet tanulmányjáról megérkezett s Szegfő uca 652 sz. alatt kozmetikai rendelését megkezdte. (Arcisztátalanságok, szeplo, májfolt gyógyítása, hámlasztó kurák, hajszálak és szemölcsök végleges eltávolítása anyagnyal, arcápolás.) Rendelési idő d. u. 4—7-ig.

Bőrbetegségekben szenvedők keressék fel a Park szanatóriumot (Budapest VI. Aréna ut. 84.) amelynek bőrgyógyászati osztályán a legmodernebb gyógykezelési módok állanak rendelkezésre. Szabad orvosválasztás, mérsékelt árak. Napidíj a magán klinikai osztályon 150.000 korona.

A Magyar Nemzeti Szövetség ünnepe. Lényekemelő szép ünnepség lesz Gyoma közönségének április hó 18-án este 8 órakor az Uri Kaszinó helyiségében, mikor is a vármegye és a Magyar Nemzeti Szövetség országos elnöksége személyes megjelenésükkel tisztelik meg községünket. Az ünnepi beszédet maga az országos elnök, báró Perényi Zsigmond ur fogja tartani, a záróbeszédet pedig a főispán ur, míg mély érzésű költeményeivel Vargha Gyula ny. államtitkár ur, a Magyar Tudományvilág e kiváltsága fogja gyönyörködtetni a hallgatóságot. Felhívjuk ez ünnepségre közönségünk figyelmét, azzal, hogy a rendezésük mindenkit szeretettel hív és vár e ritka szépe hazafias ünnepélyre.

Vidéki színészek a Vigszínházban. A Színházi Élet szenzációs pályázatán már tömegesen vesznek részt a vidéki városok közönsége, hogy eldöntse, ki a városban az a színész vagy színésznő, ki méltó arra, hogy részt vegyen a vidéki színészek monstre estélyén. A Színházi Élet új számában a magyar írók egész galériája írt cikket, így Szomaházi István, Szenes Béla, Lakatos László, Nádás Sándor, Biró Lajos, Szász Zoltán, Kálmán Jenő, Lestyán Sándor. Szenzációs premier felvételek és beszámoló a hét újdosságról. Somlyó Zoltán illusztrált novellája, Vadnai László vicclapja, Szenes Béla regényének a Csodaszép Magdának folytatása, valamint En már ilyen vagyok című vígjáték teljes szövege, mint darabmelléklet. Szenzációs mozi, sport, autó szene, divat, képművészet, iparművészet, vidék és a most megjelent Nyalasli Újság című rovat és szenzációs kottamelléklet teszi változatossá az új számot, amelynek ára 8000 korona, negyedévi előzetes 80 ezer korona. Kiadóhivatal Budapest Erzsébet körút 29.

S P O R T

A husvéti ünnepekre nagyon gyenge sporttal szolgált a két helybeli csapat közönségének. Az első napon a GyMTE a mezőberényi AC-al játszott bajnoki mérkőzést, míg a második napon a két helybeli csapat állott ki ünnepi mérkőzésre. Nem tudjuk megérteni, hogy különösen a GYSC vezetősége mért mulasztotta az ünnepeket felhasználni egy jóhír budapesti, vagy vidéki csapat szerepeltetésére, mikor a többi megyei és kisebb sportmúltal bíró egyesületek még anyagi áldozatok árán is, de elsőrangú sporttal kedveskednek állandó és áldozatkész közönségüknek. Az egyesület mai vezetőségétől ezt a nemtörődömséget, a közönség megigálását nem vártuk volna.

MAC—GyMTE 6—0 (3-0) bajnoki.

A bajnokság második helyén álló mezőberényi csapatnak könnyű ellenfele volt a munkáscsapat, bár az elért gólok nem feleltek ki hűsen az erőviszonyokat. A gyomai csapat védelme egy percig sem állott feladata maszlátán és ennek tudható be nagy gól arányu veresége. A csatársor sokat és vesztélyesen támadott, de az elsőrangú berényi védelemmel sehogyssem boldogult. Különösen kitűnt a csatársorból Pfeiffer I., ki a csapat legjobb embere volt. Mellette Szilágyi dolgozott sokat és lelkes támadásaival sokszor teremtett meleg helyzetet az ellenfél kapuja előtt. A halvesoran Tandi rendes formáját játszotta ki, míg a többiek csak statizáltak. A védelemben Beinschroth és Kovács élettik legrosszabb formáját játszották. Ugyanígy gyengén szerepelt Papp III. is. Kruték a kapuban gyengén, lehetetlenül védett. A gólok közül legalább hármat könnyen védehetett volna.

GySC—GyMTE 4-0 (2-0) barátságos

A lelkesen és ambiciózusan játszó GySC váratlanul szép gólarányu győzelmet aratott a husvétli jókedvvel könnyelműen játszó munkáscsapat felett. A GySC csatársora megerősödve a hazaférfi játékosokkal lendítette támadásaival állandóan a munkáscsapat kapuja előtt tányázott és győzelmet könnyen érte el.

Nyári kalapujdonságok érkezését jelentem.

Alakításokat divatos szallagokkal
jutányosan, izlésesen készítek.

Königsthalné
divatszalonja,
Gyoma Iványi házban.

Gyomán
Selyem uca 440 sz.
ház eladó.

Papp és Beinschroth
asztalosoknál
kész butor kapható.

Figyelem!
Gyönyörű vászon abrosz, törülköző, szalvéta, házi vászon, ruhavászon mindenféle mintával jutányosan kapható
özv. Hrabovszky Lajonénál
Endrődön.

Egy afrikai éjszaka.

Marokkói bűnügyi regény.

(15)

— Asszonyom — mondotta fraiciál — higgye el, hogy valami rettenetes féltérítés történt. Én amerikai festőművész vagyok, aki ma délután jöttem Tangerba. Egy fiatal lányai egy aranyművesnél egy gyűrűt vettem, a két francia — akik itt fekszenek holtan — meglátta nálam, elfogtak, idehoztak, valami leveleket követelnek rajtam és én kénytelen voltam védekezni. Nehéz elhinni de...

— Mindent láttam és hallottam — szólt a nő. De nem jöhettek barátaim segítségére, mert féltem, hogy őket lövöm le.

— Ön is azt hiszi, hogy gyilkos vagyok? — A gyűrű önnél volt.

— Gondolja, hogy gyilkosság útján szereztem? Gondolja, hogy gyilkoltam, mert rabolni akartam? Ugy nézek én ki?

— Nem, de én nem ítélték a külső után. Ismertem embereket, akik előbb csókkal azután késsel támadtak.

— Olyannak gondol?

— Gondolja, hogy ha raboltam volna, nyíltan az ujjamon hordom?

— Hol van a leány, akivel együtt voltak? — Valószínűleg a rendőrségre ment, segítséget hozni. Ha szavaimat ellenőrizni akarja, jöjjen velem a hotelembem.

— Az oroszlanbarlangba? — kérdezte a nő, aki a rendőrség említésére összeráncolta a fehér homlokát. Nem, azt nem. Hanem az áruházhoz, ahol a gyűrűt vette, oda elkísérem. De át kell börtönléni. A stótségg beállítva nem tanácsos ezen a környéken európai ruhában járni. El tud vezetni az áruházhoz?

A művész elgondolkozott egy pillanatra. — Nem hiszem. Errefelé minden ház és minden ucca teljesen egyforma.

— Ön azt mondotta, hogy festőművész. Be tudná ezt bizonyítani?

— Igen.

— Rajzoljon le!

— A művész elmosolyodott.

— Rendben van.

— Most kimegyek. Ott a sarokban lóg egy burnusz és egy turbán, gyorsan öltözzék fel. De szavát kell adnia, hogy nem fog szökést megkísérelni.

— Hias a szavamnak?

— Igen.

— Akkor szavamat adom.

A nő kiment és a művész sietve felöltözött. Még arra sem volt ideje, hogy jól megnézzé magát az arab burnuszban és már ismét előtte állott a francia nő. A revolvert most nem szegte feléje, könnyű lett volna kitolni a kezéből, de a művész nem akart bántalmat lenni.

— Le kell rajzolni — mondotta a nő. Jöjjen a szomszéd szobába.

Papírt és ceruzát adott Burroughs kezébe.

— Rajzoljon le.

— Rajzoljam le? Még sohasem rajoltam két halott szomszédágában.

— Ha én nem hittem volna önnök, most én három halott szomszédágában lennék

— Olvó vagy állva rajzoljam le?

(Folytatása következik.)

Sarkadkeresztúri hátiárban eladó 20 hold kitűnő föld tanyaépülettel együtt négyszögletként 5 kiló buzáért. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Szabó János gépész Dévaványán.

Minden doboz sarkában pörkölt szemeskávé van

Kigr.-ként kb. 8000 K értékű.

Minden takarékos asszony ezt vegye Kávéjába ezt tegye!

Válogatott cikóriából készült!

RÉSZLETFIZETÉSRE

újbol kaphatók a

SINGER VARRÓGÉPEK

SINGER CO. VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Sálus István
Gyoma-Endrőd-út 791.

ZSOLDOS

magántanfolyam

Budapest, VII. Dohány-u. 84.
Telefonsz.: József 124-47.

Az ország legrégebb és legismertebb előkészítő intézete

A legjobb sikerrel készít elő középiskolai magánvizsgára és érettségire is. Részletfizetési kedvezmény. Teljes anyagi felelősség.

Gazdasági gépek

u. m. vetőgép, egyes és kettes ekék, morzsolók, darálók, répa- és szecskavágók stb. a gyomai „Hangya” raktárában állandóan a legújanyosabb árban kaphatók. Fentnevezett gépek augusztusi fizetésre is beszerezhetők.

Olcsó bor

Kovács József endrődi uti talmérésben a bor literje 20.000 korona.

Ha sikert akar elérni, úgy hirdessen a „Gyoma-Endrőd Vidéke”-ben.

Pénzkölcsönt

állandóan a legelőnyösebben folyóait folyó számlára, ingatlanra bekebelezés mellett, váltóra 1-től 6 havi időre, tőkéket heti, vagy havi kamatozás mellett a legjobb gyümölcsötzet

Bácsy és Társai Bank

Rákóczy-ut Ehrmann ház.

WALTER MAGÁNTANFOLYAM

Budapest, VIII. Rákóc-i-ut 51 sz.
Előkészít középiskolai öszeptont magánvizsgákra, érettségire, vidékieket is. Tisztviselőknak nagy kedvezmény.

DANICZA

műtrágya.

18 százalékos szuperfoszfát 75 kgr.-os zsákokban zsákkal együtt 130.000 K. Kedvező fizetési feltételek mellett kapható:

WAGNER M. FIAINÁL
Gyoma. Telefonszám: 22.